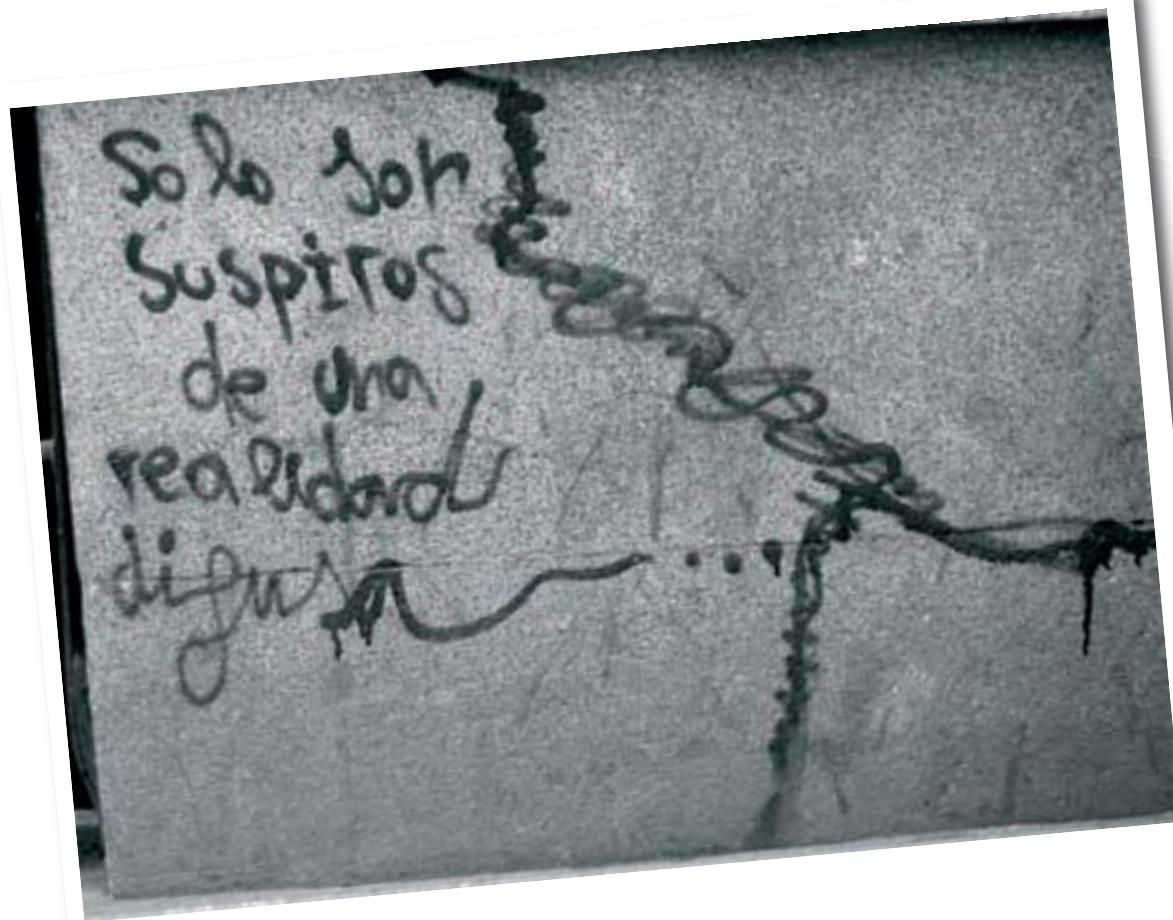

INTRODUCCIÓ

Com cada 8 de març, des de la Secretaria de la dona, us oferim una sèrie d'activitats perquè les trebal·leu a l'aula. Per aquest any, la temàtica que hem decidit treballar és LA VISIBILITAT DE LES DONES des de tots els àmbits, en els quals, les dones no són vistes o són vistes de forma masclista, amb ulls que les transformen en el que aquesta societat patriarcal-capitalista vol que siguin, com vol que se les vegi.

Les dones, han estat invisibilitzades al llarg de la història perquè ha estat escrita per homes; aquest fet ha de ser explicat a l'alumnat. Però de forma paral·lela a aquesta nova interpretació de la història en la qual les dones tenen un paper de co-protagonistes, és de vital importància que l'alumnat sigui crític també amb el context en el qual es desenvolupen i siguin participants de la creació de mesures correctores que visibilitzin a la dona en el moment actual.

No podem deixar de caminar cap a una visibilització de les dones tal com som, dones en aquest món!. Esperam, que us siguin d'utilitat i ens serveixin per seguir canviant les mirades.

OBJECTIUS

- Comprendre el concepte de visibilitat-invisibilitat.
- Crear esperit crític davant la desigualtat entre homes i dones.
- Corregir determinats aspectes de la realitat a través d'una situació lúdica

TINTA INVISIBLE

Anem a fer un experiment.
Saps el que és la TINTA SIMPÀTICA o INVISIBLE?

MATERIALS

- Suc de llimona o vinagre
- Tassó de paper
- Escuradents
- Paper fi blanc
- Llum amb una bombeta

ACTIVITAT

- 1.-Banyam l'escuradents en el suc de llimona o vinagre i escrivim un missatge secret per a una companya o company en la fulla de paper.
- 2.-Esperam que la fulla de paper s'assequi completament.
- 3.-Donam la fulla de paper amb el missatge invisible a la persona escollida.
- 4.-Col·loquem la fulla de paper prop de la bombeta encesa.
- 5.-Us sorprendreu moltíssim quan vegeu aparèixer davant els vostres ulls el missatge secret.

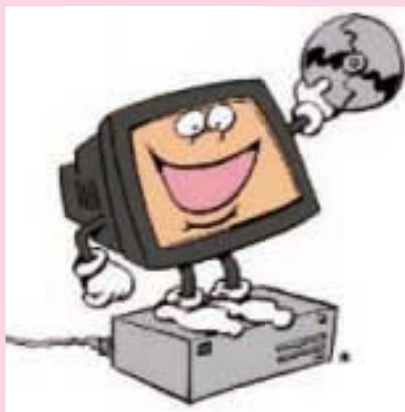

ADVERTIMENT: Recordar a l'alumnat que les bombetes s'escalfen fàcilment i que han de tenir molta cura quan tenen el paper prop de la bombeta encesa per no cremar-se.

2

INVISIBILITAT DE LES DONES

Obrim un espai de reflexió:

Veritat que el paper estava escrit i no podíeu veure el missatge?

Així succeeix amb algunes persones, especialment si són dones.

Per exemple,

a) Saps qui va inventar el llenguatge binari bàsic per a la creació dels ordinadors? (Ada Byron)

b) Saps el nom de la famosíssima novel·la que va escriure Mary Shelley? (Frankenstein)

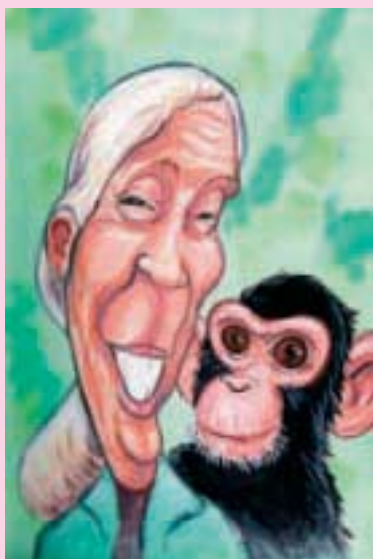

Si no pots contestar aquestes preguntes, és que per a tu algunes dones importants són invisibles.

Contesta:

Per què creïs que succeeix això?

Com podem solucionar-ho?

c) Saps des de quan podem votar les dones a Espanya i qui va aconseguir? (Clara Campoamor, 1931)

d) Coneixes el treball de Jane Goodall amb els simis?

VISIBILITZACIÓ EN ELS COMTES

Es començarà amb la motivació dels infants; en aquesta fase, es llegirà el conte "Y yo, también" de Concha Lobejón Sánchez i il·lustrat per Concha Santiago de los Mozos. Es pot trobar en:
<http://www.baiona.org/pdf/igualdade/materiais.didacticos/primaria/contos/y.yo.tambien>

- Debatem sobre els dos conceptes que recull el llibre: els estereotips de gènere quant a oficis i labors domèstiques i la invisibilitat històrica de la dona. En el llibre apareix una il·lustració en la qual una silueta subjecta un cartell amb el següent missatge: CONTRA LA INVISIBILITAT. Partint d'aquesta il·lustració, s'explicarà a l'alumnat el concepte de visibilitat i invisibilitat.
 - Fabriquem l'equip que els nins i les nines necessitaran per investigar dins el col·legi, la igualtat entre gèneres i la visibilitat de nines i professores:
 - * Ul·leres de gènere que ens ajudaran a veure millor i a observar si en el nostre col·legi, s'omet en algun cas a les nines o professores. També detectarem les situacions en què els nins o professors poguessin tenir una situació de "privilegi".
- Les feim amb varetes flexibles de colors, o simplement amb cartolina.
- * Confeccionem un carnet que es col·locaran amb una pinça a la roba i que contendrà el següent missatge:

ÉS DEFENSOR/A DE LA IGUALTAT ENTRE NINES I NINS.

- L'alumnat haurà d'investigar en el seu col·legi i descobrir si hi ha visibilitat per a les dones, (tant a nivell de professorat com d'alumnat) o si per contra, es troben excloses o relegades. Observarem diferents aspectes:
 - Llenguatge: en cartells exposats en les parets i que poden haver estat elaborats per l'alumnat; publicitaris, o informatius (sala de professorat...).

* Gimnàs: cartells amb resultats de campionats d'esports majoritàriament masculins,...

* Pati: llocs que solen ocupar els nins i les nines en aquest espai. Els camps de futbol solen estar en el centre deixant a les nines en els laterals.

* Finalment col·locarem POS-IT que corregeixin les omissions en el cas del llenguatge, compromís de compartir millor els espais al pati, etc.

METODOLOGÍA:

L'alumnat tindrà un paper actiu. Una vegada que han estat motivats i orientats en el nou aprenentatge pel professorat; seran protagonistes i aniran investigant i descobrint la situació en la qual es troben per aconseguir un aprenentatge significatiu. Partim de la realitat més propera als infants, és a dir, l'entorn en el qual conviuen, el Col·legi.

OBSERVANT AMB TOTS ELS SENTITS

Objectiu general:

-Visibilitzar les dones.

Objectius específics:

- Valorar el treball de dones científiques que mai han sortit en els llibres.
- Transmetre la necessitat que tots els éssers humans siguem tractats amb igualtat i respecte, tant personal, com a professional.
- Motivar les nines a endinsar-se en disciplines fins ara molt masculinitzades.

http://www.entretodas.net/wp-content/1_08/2008/06/4_cientificas.jpg

ACTIVITATS

1. Posarem a totes les nines i nins en cercle.

2. Els facilitarem un paperet amb els noms i les professions de les dones científiques que veiem aquí abaix perquè les uneixin:

Marie Curie	Investigadora de la radioactivitat.
Rosalind Franklin	Biofísica crucial per al coneixement de l'ADN.
Hipatia.	Fiolósòfa neoplatònica destacada en matemàtiques i astronomia.
Jocelyn Bell Burnell.	Astrofísica descobridora de la primera radiosenyal de púlsar
Ada Lovelace.	Pionera en programació informàtica.
Lise Meitner.	Física descobridora del protactini.
Dorothy Crowfoot Hodgkin	Química pionera en l'aplicació de rajos X a la bioquímica.
Sophie Germain	Matemàtica francesa destacada en la seva aportació a la teoria de nombres.
Rachel Carson	Figura clau en ecologia i la generació de consciència ambiental
Jane Goodall.	Primatòloga que va estudiar l'ús d'eines en ximpanzés

3. Explicarem de forma senzilla i amb un llenguatge adaptat, tant el tipus de professions que es tracta, com el motiu pel qual s'han distingit aquestes dones dins de cadascuna d'elles, enaltint el seu valor i emfatitzant els assoliments.

4. Posteriorment projectarem a ser possible les imatges de les fotos de la pàgina següent en la pantalla perquè l'alumnat pugui visualitzar el treball real que es pot arribar a realitzar i veure si són capaços d'identificar l'activitat amb la professió que li correspon de les quals parlàvem en l'apartat anterior.

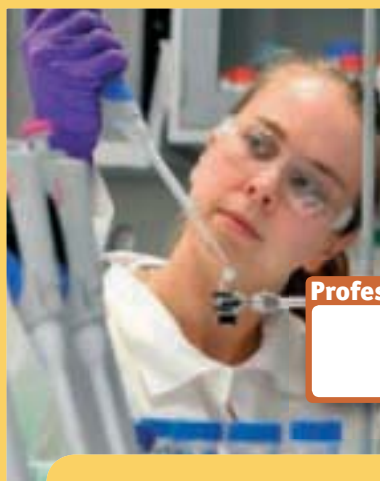

Professió

Professió

Professió

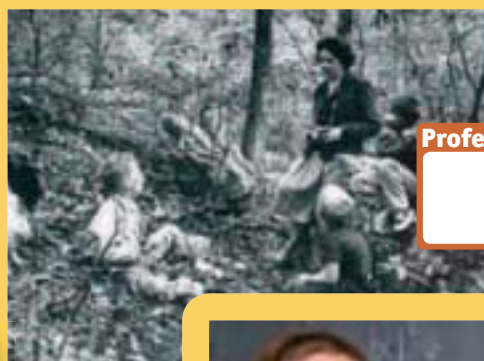
Professió

Professió

Professió

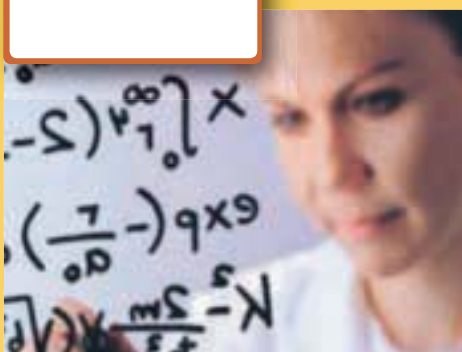

Professió

Professió

Professió

Professió

ÉS HORA D'INVESTIGAR

MAFALDA "candidata a presidenta del planeta"

Investiga sobre les dones Presidentes que hi ha al món; tria la que més et cridi l'atenció, investiga sobre la seva vida i fes un breu resum de la mateixa. A continuació contesta a les següents preguntes:

- Què t'ha cridat l'atenció d'aquesta dona? Per què?
- Creïs que hi hauria d'haver més dones Presidentes?
- Per què? - Creies que hi hauria més dones Presidentes de les que realment hi ha?

Materials de treball:

http://www.ellitoral.com/index.php/id_um/25733/origen/rss
<http://listas.20minutos.es/lista/mujeres-presidentas-259305/>

ALTRES CONTES

Esbrina el significat de la paraula estereotip, i una vegada l'hagis entès, comenta amb la resta de la classe actituds que creïs que són estereotipades en els homes i en les dones. Fes una llista d'estereotips sexuals que creïs que són falsos. Per exemple: "els nins o els homes no ploren", "les nines o les dones són miedicas"

Mira el següent vídeo de you tube amb dues propostes molt resumides i alternatives de dos contes tradicionals. En els dos, la protagonista té una actitud no estereotipada, sinó que es comporta d'una manera diferent a la de totes les princeses. Comenta quins estereotips romp amb el seu comportament, i si et sembla impossible que una nina faci les coses que ella fa.

url: <http://www.youtube.com/watch?v=7k1UnDQMxb>

Quin missatge creïs que ens volen transmetre amb aquests contes?. Quin creïs que és el missatge dels contes tradicionals en els quals s'inspiren?

En petits grups, triau un altre conte clàssic i feis un còmic amb vinyetes com les del vídeo que acabau de veure introduint actituds i comportaments no estereotipats per part dels protagonistes femenins i masculins.

(Taula 1)

LLISTA DE TRETS O QUALITATS

BELLESA	ESTIMACIÓ
ELEGÀNCIA	TENDRESA
DELICADESA	SUAVITAT
DOLÇOR	AFECTE
ENCANT	VITALITAT
DISTINCIÓ	ALEGRE
SEDUCCIÓ	FORTA
SIMPATIA	NATURAL
VITALITAT	PASSIONAL
LIBERAL	ATRACCIÓ
ORIGINAL	ACTUAL
ADMIRABLE	INTEL • LIGENT
CREATIVITAT	AVENTURA
NETEJA	ATENCIÓ

**ENS VEIM EN
ELS ANUNCIS**

(Taula 2)

	PRODUCTE	A QUI VA DESTINAT	TRETS O QUALITATS DE L'HOMME	TRETS O QUALITATS DE LA DONA
ANUNCI 1				
ANUNCI 2				
ANUNCI 3				
ANUNCI 4				
ANUNCI 5				

Objectius:

- Tenir consciència del paper que la publicitat juga en la transmissió d'estereotips de gènere.
- Adquirir una visió crítica respecte a la visualització de la dona en els anuncis publicitaris.
- Reconèixer els diferents valors i emocions que transmeten els anuncis publicitaris

Activitats:

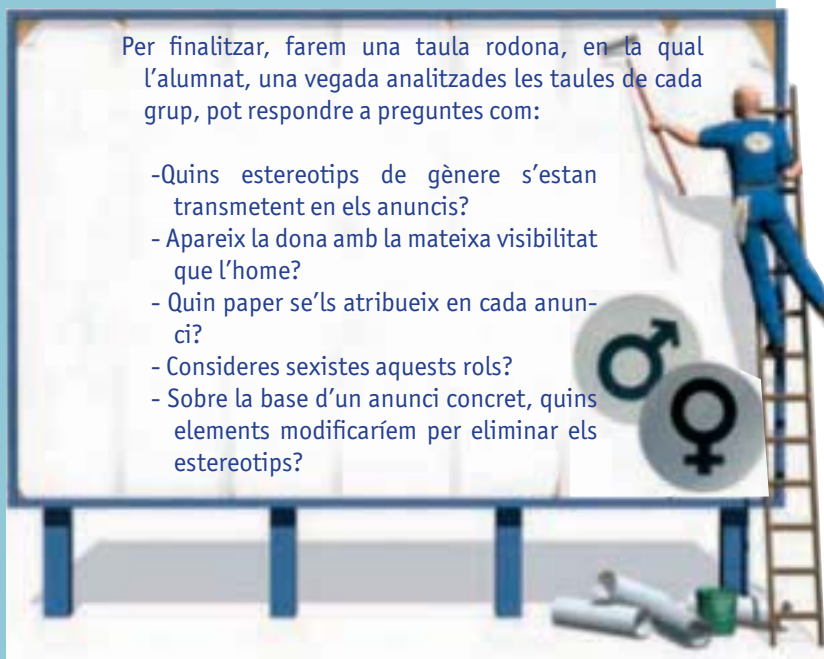
- L'alumnat durà a classe retalls de revistes, periòdics etc., que anunciïn diferents productes i en els quals apareguin imatges de dones i homes. També es poden trobar a internet.
 - En gran grup, la persona docent explicarà les característiques principals dels estereotips de gènere i del paper assignat a dones i homes en la publicitat per apropar prèviament a l'alumnat al coneixement dels papers assignats en funció del gènere.
 - Dividirem la classe en grups i analitzarem els retalls d'anuncis que haguem assignat a cada grup.
- Amb la llista de trets o qualitats que proposam, cal emplenar la taula adjunta (Taula 1).

- Una vegada acabat això, es nomena una persona com a portaveu de cada grup i explica la seva taula.

Per finalitzar, farem una taula rodona, en la qual l'alumnat, una vegada analitzades les taules de cada grup, pot respondre a preguntes com:

- Quins estereotips de gènere s'estan transmetent en els anuncis?
- Apareix la dona amb la mateixa visibilitat que l'home?
- Quin paper se'ls atribueix en cada anunci?
- Consideres sexistes aquests rols?
- Sobre la base d'un anunci concret, quins elements modificaríem per eliminar els estereotips?

unitat didàctica per a secundària

Fotografia de Katy Gómez López
"Mirar des de la meua finestra".

INTRODUCCIÓ

Com cada 8 de març, des de la Secretaria de la dona, us oferim una sèrie d'activitats perquè les trebal·leu a l'aula. Per aquest any, la temàtica que hem decidit treballar és LA VISIBILITAT DE LES DONES des de tots els àmbits, en els quals, les dones no són vistes o són vistes de forma masclista, amb ulls que les transformen en el que aquesta societat patriarcal-capitalista vol que siguin, com vol que se les vegi.

Les dones, han estat invisibilitzades al llarg de la història perquè ha estat escrita per homes; aquest fet ha de ser explicat a l'alumnat. Però de forma paral·lela a aquesta nova interpretació de la història en la qual les dones tenen un paper de co-protagonistes, és de vital importància que l'alumnat sigui crític també amb el context en el qual es desenvolupen i siguin participants de la creació de mesures correctores que visibilitzin a la dona en el moment actual.

No podem deixar de caminar cap a una visibilització de les dones tal com som, dones en aquest món!. Esperam, que us siguin d'utilitat i ens serveixin per seguir canviant les mirades.

OBJECTIUS

- Comprendre el concepte de visibilitat-invisibilitat.
- Crear esperit crític davant la desigualtat entre homes i dones.
- Corregir determinats aspectes de la realitat a través d'una situació lúdica.

DETECTIUS PER UN DIA...

Anem a realitzar una investigació.

No necessitaràs traslladar-te a cap lloc especial ni tenir carnet professional.

Es tracta de fer investigacions sobre la vida les dones de la teva família.

Demana primer a la teva mare, després a les teves àvies i després a les altres dones de la teva família, els noms de les dones que componen l'espai familiar.

ACTIVITAT

- Confecciona un arbre genealògic en femení.
- Quan l'hagis visualitzat, demana si hi ha hagut alguna avantpassada teva que hagi destacat en algun aspecte, polític, esportiu, artístic, artesanal, etc.

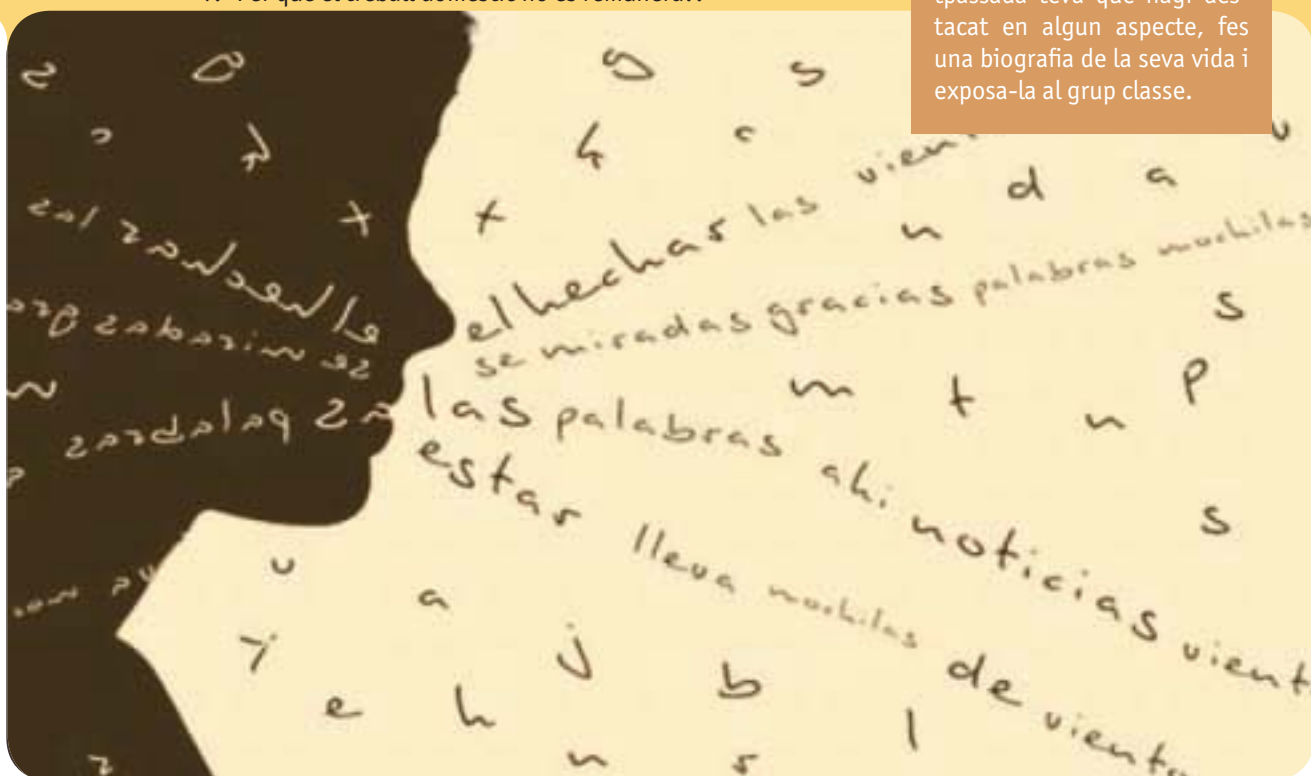
REFLEXIONA

Si no trobes cap o si n'hi ha molt poques:

- 1.- És que aquestes dones de la teva família no han treballat?
- 2.- Si contestes que sí, digues on.
- 3.- Si contestes que no, demana el que han fet durant tota la seva vida.
- 4.- És el mateix feina que ocupació?
- 5.- Quina és la diferència?
- 6.- El treball domèstic, és una feina o una ocupació?
- 7.- Per què el treball domèstic no es remunera?.

EXPOSICIÓ

Si has trobat alguna avantpassada teva que hagi destacat en algun aspecte, fes una biografia de la seva vida i exposa-la al grup classe.

VISIBILITZAM LA CONTRIBUCIÓ DE LES DONES A LA CIÈNCIA

Objectius específics:

- Valorar el treball de dones científiques que mai han sortit en els llibres.
- Transmetre la necessitat que tots els éssers humans siguem tractats amb igualtat i respecte, tant personal, com a professional.
- Motivar a les nines a endinsar-se en disciplines fins ara molt masculinitzades.

ACTIVITATS:

1. S'iniciarà l'activitat amb l'explicació per part del professorat, dels estereotips de gènere a l'hora de triar professió que venim arrossegant històricament dones i homes. (5 minuts màxim).
2. Organitzar l'aula en grups de sis persones que siguin paritaris (aprox.).
3. Hauran d'anotar les professions o estudis que els agradaria realitzar quan siguin majors i analitzar si les professions que han anotat són "típicament femenines i/o masculines" i per què les han triat. (10 minuts).
4. Després es col·locarà tota la classe en cercle i es posaran en comú les conclusions de cada grup seguit d'un debat (20 minuts).
5. Passar-los els llistats següents per a que analitzin el tipus d'activitats que van exercir aquestes dones i intentin fer correspondre la columna numerada amb la professió correcta (no està ordenada) i adjudicar a cada imatge (pag.2 i 3) la professió concreta (10 minuts).
6. S'acabarà l'activitat a casa o a l'aula d'informàtica de l'Institut, cercant el motiu pel qual van destacar aquestes dones dins de l'àmbit científic.

1. Marie Curie	A. Biòloga i Primatóloga.	6. Lise Meitner.	F. Filòsofa, matemàtica i astrònoma.
2. Rosalind Franklin	B. Matemàtica.	7. Dorothy Crowfoot Hodgkin	G. Pionera en programació informàtica.
3. Hipatia.	C. Ecologista.	8. Sophie Germain	H. Astrofísica.
4. Jocelyn Bell Burnell.	D. Biofísica.	9. Rachel Carson	I. Física.
5. Ada Lovelace.	E. Química.	10. Jane Goodall.	J. Investigadora de la Radioactivitat.

Webgrafia.

<http://www.ojocientifico.com/2009/07/05/las-10-mujeres-cientificas-mas-importantes-de-la-historia/>

Material de correcció per al professorat:

1. Marie Curie. Investigadora de la radioactivitat. http://es.wikipedia.org/wiki/Marie_Curie
2. Rosalind Franklin. Biofísica crucial per al coneixement de l'ADN. http://es.wikipedia.org/wiki/Rosalind_Franklin
3. Hipatia. Filòsofa neoplatònica destacada en matemàtiques i astronomia. <http://es.wikipedia.org/wiki/Hipatia>
4. Jocelyn Bell Burnell. Astrofísica descobridora de la primera radiosenyal de pulsar. http://es.wikipedia.org/wiki/Jocelyn_Bell_Burnell
5. Ada Lovelace. Pionera en programació informàtica. http://es.wikipedia.org/wiki/Ada_Lovelace
6. Lise Meitner. Física descobridora del protactini. http://es.wikipedia.org/wiki/Lise_Meitner
7. Dorothy Crowfoot Hodgkin. Química pionera en l'aplicació de rajos X a la bioquímica. http://es.wikipedia.org/wiki/Dorothy_Crowfoot_Hodgkin
8. Sophie Germain. Matemàtica francesa destacada per la seva aportació a la teoria de nombres. http://es.wikipedia.org/wiki/Sophie_Germain
9. Rachel Carson. Figura clau en ecologia i la generació de consciència ambiental. http://es.wikipedia.org/wiki/Rachel_Carson
10. Jane Goodall. Primatóloga que va estudiar l'ús d'eines en ximpanzés. http://es.wikipedia.org/wiki/Jane_Goodall

Professió

Professió

Professió

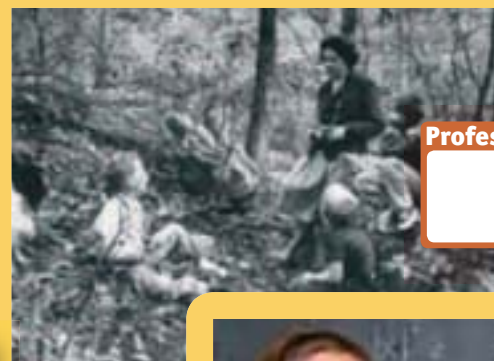
Professió

Professió

Professió

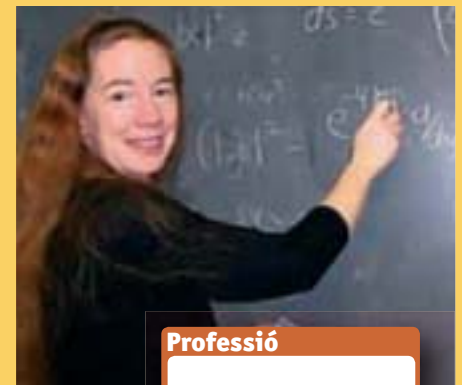
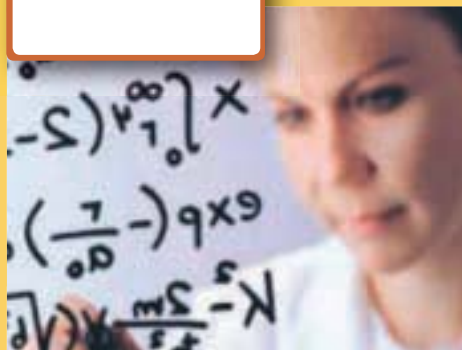

Professió

Professió

Professió

Professió

EL MAL TRACTAMENT DE LES DONES POLÍTiques

Judith Astelarra –professora de sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona- sostenia en 1990 que el mecanisme discriminatori més generalitzat era “el d’associar la discriminació simplement a la capacitat”-. Vint anys després, malgrat l’indubtable avanç numèric de les dones en la política espanyola, moltes de les barreres detectades per CISS a la fi dels 80, perduren en la nostra societat. Els mitjans són tan sols el seu fidel mirall. A continuació us proposem analitzar el tractament mediàtic sobre les dones en política donat en dos periòdics d’àmbit estatal – ABC i El País- amb motiu de l’últim canvi de govern. A través de diversos exemples veurem si la sentència de la professora Astelarra sembla confirmar-se o no.

Un dels episodis més sonats d’aquest canvi de govern van ser els comentaris que l’alcalde de Valladolid va proferir sobre la nova ministra de Sanitat, Leire Pajín. Compara els posicionaments de tots dos periòdics respecte a aquestes declaracions, tant a través del tractament de la notícia, els editorials i les opinions de les i els columnistes habituals de tots dos periòdics.

- Creïs que és igual referir-se a aquests comentaris com a “masclistes” que com a “poc respectuosos”?
- Tenint en compte que el tractament dels mitjans sobre qualsevol notícia és clau en la conformació de l’opinió ciutadana, creïs que es pot acusar de masclista a un periòdic que es nega a anomenar al masclisme pel seu nom?
- Quina opinió et mereixen les paraules del comentarista de l’ABC, Ignacio Camacho (pàg. 15) sobre Leire Pajín “donarà grans minuts de glòria” perquè “la seva presència en Sanitat constitueix una falta de respecte a un sector tan qualificat professionalment com el sanitari”. Et sembla que es poden interpretar aquestes paraules des de la cita inicial de Judith Astelarra?. Creïs que són justs abans que hagi tingut temps per prendre cap mesura com a ministra?.

Analitza també, aquest mateix dia i els següents, el tractament donat en tots dos periòdics a la desaparició del Ministeri d’Igualtat, així com al canvi de govern des d’una perspectiva de gènere. Et sembla que se li dóna la mateixa importància a la figura de Moratinos i a la de María Teresa Fernández de la Vega?

Creïs que es correspon amb el paper exercit per ell i per ella en aquests anys de govern o que pot reflectir una minusvaloració de la vicepresidenta?

Amplia aquesta anàlisi a altres periòdics, i tingues en compte tant l’elecció de titulars, de fotografies i dels peus que l’acompanyen, així com del contingut de les pròpies notícies.

CAMPANYES DE PUBLICITAT

Cerca en Youtube anuncis publicitaris que promoguin la igualtat de gènere. Compara espots de productes similars que reproduïxen els estereotips sexistes. Encara que la publicitat el que busca és vendre, hem de valorar positivament que no perpetui els mecanismes de reproducció del sexisme, a més de promoure el consumisme.

Exemple: compara les campanyes de Nike i Reebok sobre sabatilles esportives i valora quina imatge de dona ofereix cadascuna d'elles.

Nike: http://www.youtube.com/watch?v=_cBpFir-5eU

Reebok: <http://www.youtube.com/watch?v=ASmC0DheBbs>

- Quin dels dos anuncis transmet que les dones són capaces del que ens proposem, també en aquells terrenys tradicionalment reservats als homes? .

- En un dels anuncis apareix una dona amb sabatilles d'esport i passant l'aspiradora... Creïs que trobaràs un anunci similar amb un protagonista home? .

- Algun dels dos anuncis et mereix l'adjectiu de sexista? Per què?

Cerca anuncis alternatius, com els que proposam a continuació, que serveixin per exemplificar, com en el cas de les sabatilles esportives, que la publicitat té una enorme capacitat de promoure la igualtat entre homes i dones o de contribuir a mantenir el sexisme.

- Creïs que s'hauria de legislar sobre aquest tema, impeding els anuncis clarament sexistes o ha de ser la resposta social la que faci que desapareguin?. Dóna arguments a favor i en contra d'ambdues possibilitats

Anuncis proposats:

Campaña Puntomatic. http://www.youtube.com/watch?v=D2Z5Se3_lxM

<http://www.youtube.com/watch?v=aj5vwoaRviw&NR=1>

Campaña Mercator:

Intenta esbrinar que és el que pretenen vendre amb aquest anunci abans d'arribar al text final (en anglès) que ens ho revela:

Assegurances de cotxe a tot risc, "perquè la teva dona també ho usa"

Aquest anunci sembla ser deliberadament sexista, cercant "l'acudit fàcil" per promoure la complicitat dels potencials clients masculins. Cerca en la proposta d'activitats del 25 de Novembre de 2009 elaborades per la Secretaria de la dona, l'activitat "Així també es forma l'imaginari social misogin" sobre el paper dels acudits en el manteniment del sexisme. Et sembla acceptable que una companyia d'assegurances utilitzi aquests mètodes com a reclam?. Creïs que seria socialment

acceptable si l'anunci fos clarament racista, encara que anàs "de broma"?

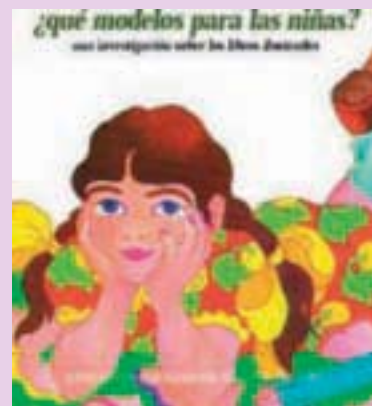
CERCANT DONES...

OBJECTIUS:

- Fomentar relacions d'equitat entre gèneres.
- Visibilitzar l'aportació de les dones a la societat.
- Utilitzar els mitjans de comunicació com a font d'informació.

ACTIVITATS

- Es demanarà a l'alumnat que investigui en l'ordinador qui era Fernán González i se'ls realitzarà la següent pregunta: Per què una dona voldria adoptar el pseudònim d'un home per signar les seves obres? Qüestió que obrirà un debat sobre la visibilitat i invisibilitat de la dona en la història.
- A continuació els demanarem que pensin en dos homes i dues dones que hagin fet història en diferents àmbits: història, ciència, literatura, política i esport. És fàcil que descobreixin les dificultats que tenen per nomenar dones.
- Finalment se'ls lliuraran diversos periòdics que examinaran per grups:
 - o Cercaran quantes notícies de premsa estan protagonitzades per homes i quantes per dones.
 - o Quin tipus de notícies són les que es refereixen a homes i quins a dones?. Atendran a la secció i al contingut de la notícia.
 - o En els cursos superiors es poden cercar diferències entre periòdics de diferent ideologia.
 - o Les alumnes i els alumnes, elaboraran un periòdic amb notícies de l'actualitat, en les quals aparegui la mateixa representació d'homes i dones en totes les seves seccions.

LES DONES EN ELS LLIBRES DE TEXT. UN COP D'ULL CRÍTIC

ACTIVITAT

Analitzar en petits grups, un llibre de text dels que s'utilitzen a l'aula i analitzar la imatge de les dones que es dona a través dels textos escrits i de les fotos o il·lustracions. El següent quadre pot facilitar la revisió.

	DONES		HOMES	
	IL • LUSTRACIÓ	TEXT	IL • LUSTRACIÓ	TEXT
Quantes vegades es nomena amb els seus noms propis?				
Quantes vegades protagonitzen una acció?				
Quantes vegades apareixen realitzant treballs remunerats?				
Quantes vegades apareixen realitzant treballs no remunerats?				
Quantes vegades apareixen en àmbits relacionats amb la ciència, la tècnica o en noves tecnologies?				

Fotografia de Olga Sainz Romero. "La besada".

NOMENANT EN FEMENÍ I EN MASCULÍ

Llegir detingudament el següent text endevinalla i comentar a l'aula les possibles respostes i la importància de visibilitzar les dones en el llenguatge.

"Pare i fill anaven amb cotxe a un partit de fútbol. Quan creuaven un pas a nivell se'ls va calar el motor. Es va sentir la distant xiulada d'un tren. El pare va intentar frenèticament posar de nou el motor en marxa, però nerviós i atabalat pel terror, no ho aconseguí.

El tren, a tota velocitat, va embestir el cotxe. Una ambulància els va recollir. Del camí a l'hospital, el pare va morir. El fill va arribar viu, encara que en estat crític i requeria intervenció quirúrgica immediata; se'l va conduir sense demora al quiròfan d'urgència. El cirurgià de guàrdia esperava trobar-se amb un altre cas de rutina, però en veure al noi, empal·lidí i amb veu entretallada va gemegar. No el puc intervenir, és el meu fill!"

PER SABER MÉS

- http://www.inmujer.migualdad.es/mujer/publicaciones/catalogo/serie_lenguaje.htm
- En dues paraules. En femení i masculí.
<http://www.inmujer.migualdad.es/mujer/publicaciones/docs/12dospalabras.pdf>
- Nomena en xarxa. En femení i masculí.
<http://www.inmujer.migualdad.es/mujer/descarga/NombraEnRedSetup.exe>

METODOLOGIA

Amb l'alumnat d'aquestes edats s'utilitzarà la investigació i deducció per buscar hipòtesi. D'aquesta forma estarem aconseguint un aprenentatge constructivista a més de despertar l'esperit crític.

(Taula 1)

LLISTA DE TRETS O QUALITATS

BELLESA	ESTIMACIÓ
ELEGÀNCIA	TENDRESA
DELICADESA	SUAVITAT
DOLÇOR	AFECTE
ENCANT	VITALITAT
DISTINCIÓ	ALEGRE
SEDUCCIÓ	FORTA
SIMPATIA	NATURAL
VITALITAT	PASSIONAL
LIBERAL	ATRACCIÓ
ORIGINAL	ACTUAL
ADMIRABLE	INTEL • LIGENT
CREATIVITAT	AVENTURA
NETEJA	ATENCIÓ

LA VISIBILITAT DE LA DONA EN LA PUBLICITAT

(Taula 2)

	PRODUCTE	A QUI VA DESTINAT	TRETS O QUALITATS DE L'HOMME	TRETS O QUALITATS DE LA DONA
ANUNCI 1				
ANUNCI 2				
ANUNCI 3				
ANUNCI 4				
ANUNCI 5				

Objectius:

- Tenir consciència del paper que la publicitat juga en la transmissió d'estereotips de gènere.
- Adquirir una visió crítica respecte a la visualització de la dona en els anuncis publicitaris.
- Reconèixer els diferents valors i emocions que transmeten els anuncis publicitaris

Activitats:

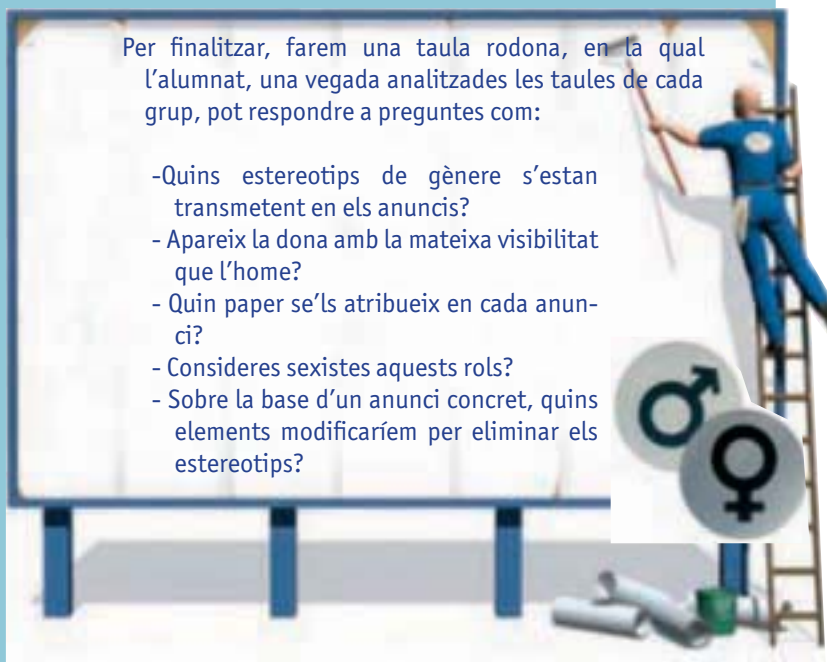
- L'alumnat durà a classe retalls de revistes, periòdics etc., que anunciïn diferents productes i en els quals apareguin imatges de dones i homes. També es poden trobar a internet.
 - En gran grup, la persona docent explicarà les característiques principals dels estereotips de gènere i del paper assignat a dones i homes en la publicitat per apropar prèviament a l'alumnat al coneixement dels papers assignats en funció del gènere.
 - Dividirem la classe en grups i analitzarem els retalls d'anuncis que haguem assignat a cada grup.
- Amb la llista de trets o qualitats que proposam, cal emplenar la taula adjunta (Taula 1).

- Una vegada acabat això, es nomena una persona com a portaveu de cada grup i explica la seva taula.

Per finalitzar, farem una taula rodona, en la qual l'alumnat, una vegada analitzades les taules de cada grup, pot respondre a preguntes com:

- Quins estereotips de gènere s'estan transmetent en els anuncis?
- Apareix la dona amb la mateixa visibilitat que l'home?
- Quin paper se'ls atribueix en cada anunci?
- Consideres sexistes aquests rols?
- Sobre la base d'un anunci concret, quins elements modificaríem per eliminar els estereotips?

8 DE MARÇ DE 2011 PER LA VISIBILITAT DE LES DONES

La primera celebració a Europa del Dia Internacional de la Dona es va produir el 19 de març de 1911 i va ser Aleksandra Kollontai (1872-1952), destacada política revolucionària i defensora dels drets de les dones, qui va proposar aquesta data inicial.

En els primers anys, el Dia Internacional de la Dona, se celebrava en dates diferents segons els països. La idea de donar a aquesta celebració un caràcter internacional va ser de Clara Zetkin (1857-1933), una de les majors promotores de l'articulació internacional del moviment de dones proletàries.

En aquest primer Dia Internacional de la Dona, març 1911, van sortir al carrer més d'un milió de dones demanant, a més del dret al vot i a ocupar càrrecs públics, la fi de la discriminació en el treball.

8 de març de 2011, un segle després d'aquella primera celebració, l'actual realitat de les dones al planeta presenta dues cares. D'una banda, la de milions de dones que no són propietàries del seu cos i sofreixen múltiples violències; la de milers de dones que treballen en les maquilas, en treballs precaris, sense horaris, sense drets i per un salari de subsistència; la de milers de dones que carreguen amb les tradicions culturals i religioses més oneroses que les mutilen genitalment, les sotmeten a la voluntat dels seus marits i les tapen amb vels; la de milers de dones i nines que són traficades i explotades sexualment cada dia; la de milers de dones que lluiten aferrissadament i s'organitzen per aconseguir llibertats i drets que li són vetats pel fet mateix de ser dones.

L'altra cara de la realitat és la de milers de dones que ja han aconseguit drets però que, sotmeses a l'actual era de capitalisme global, els veuen eliminats, encoratjant una violenta reacció patriarcal que col·loca a les dones en una posició de resistència. Es veuen obligades a lluitar per no perdre els drets aconseguits i intentar seguir avançant.

Cent anys després d'aquell març de 1911, segueix pendent l'objectiu de visibilitzar, de recuperar la història de les dones; segueix pendent reconèixer, nomenar, valorar i empoderar les dones en la societat.

Si feim un repàs del que ens expliquen de la història de la humanitat, observant els llibres de ciències, de filosofia, ens dona la sensació de que les dones no han existit en la ciència, que s'ha silenciats el seu rellevant paper en la política i en l'economia, en l'educació; ens dona la sensació de que no han participat en la història, en el manteniment de la vida i en el benestar de les persones.

Avui, malgrat els indubtables avanços aconseguits en la igualtat legal, se segueix invisibilitzant les dones. Un exemple clar és el treball domèstic realitzat fonamentalment per elles i que passa a l'esfera de la invisibilitat econòmica i del model productiu.

Si els indicadors de la macroeconomia comptabilitzassin aquesta aportació, suposaria més del 25% del PIB.

També s'invisibilitza socialment a les dones quan no es reconeix la importància del treball de cures i reproductiu. S'invisibilitza a les dones quan les institucions legislen sense realitzar els pertinents informes de gènere. S'invisibilitza a les dones quan no es reconeixen els condicionants culturals i socials que impedeixen que les dones puguin accedir als càrrecs públics i als llocs de poder en igual nombre que els homes. La invisibilitat és una situació de discriminació provocada per segles de cultura patriarcal i masclista que cal eradicar.

En aquest 8 de març de 2011, en l'Estat Español, les dones estan sent doblement afectades:

- Creix el treball gratuït i invisible en la llar a causa de les retallades socials.
- Creix el nombre de dones en sectors informals i feminitzats de l'economia.
- Creix el nombre de dones sense lloc fix, mal pagades, sense prestacions socials, amb ocupació a temps parcial, treballadores a domicili, subcontractades, etc.
- Es precaritzava l'estat de benestar i es deterioren les relacions personals en les parelles.
- S'incrementa la violència, l'assetjament i l'explotació sexual.
- Augmenta el nombre de dones assassinades per violència masclista.
- Augmentarà la pobresa en dones majors pels retalls en les pensions.
- S'incrementaran les discriminacions a les dones pels retalls en l'edat de la jubilació i les cotitzacions.

Des de la Secretaria de la dona del sindicat STEI-i, apostam per la transformació de l'actual model socioeconòmic que està demostrant la seva incapacitat per donar resposta a les necessitats de les persones i a l'ancestral discriminació que sofreixen les dones.

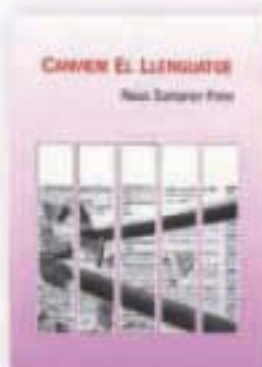
Rebutjam una crisi sistèmica que no hem provocat i uns plans d'ajustament que el Govern imposa per resoldre-la. Abans de la crisi, les dones ja patíem més precarietat laboral, menor taxa d'activitat, menors prestacions socials i salaris més baixos. Això només pot explicar-se perquè l'actual sistema capitalista ha fet de les dones el tipus de treballadores idònies per als seus interessos, és a dir, som les treballadores que produïm més benefici i oferim més flexibilitat i versatilitat en el treball.

Amb l'excusa de la crisi, el Govern també suprimeix organismes creats per al foment de la igualtat real, ajorna mesures acordades per incrementar la coresponsabilitat i retalla inversió pública en els sistemes de protecció social.

Des de l'STEI-i:

- Treballam perquè, d'una vegada s'acabi amb la divisió sexual del treball i sigui garantida l'autonomia econòmica i personal de les dones i de totes les persones.
- Treballam per articular la lluita de totes les dones, integrant totes les diferències, polítiques, estratègiques, generacionals o culturals per combatre el sistema patriarcal que ens priva de recursos i de drets.
- Exigim polítiques que ens permetin a les dones prendre part activa en els processos de transformació política i social cap a una societat justa, igualitària i lliure.
- Treballam en la construcció d'espais de llibertat en els quals les persones puguin triar com volen viure la seva sexualitat o la seva identitat.
- Apostam per la coeducació com a única via d'aprendre a relacionar-se en igualtat i respecte homes i dones.
- Treballam perquè es reconegui i es visibilitzi la presència i la participació de les dones en l'economia, en la història, en qualsevol camp del saber i en la política, perquè només recuperant la nostra història podrem construir el futur.

MATERIAL EDITAT PER L'STEI-i

Canviem el llenguatge

Pissarra coeducació i feminisme

Pissarra 119 violència de gènere

Materials didàctics per a la prevenció de la violència de gènere

Dates claus de l'emancipació de la dona

Amb la paella però sense el mànec

Unitat didàctica per a una escola coeducadora

L'educació sexual dels infants de 6 a 12 anys

Proposta per sensibilitzar d'ins l'aula